

PAROCHIE VAN DE H. MARTINUS te Groningen

(Oud-Katholieke parochie voor Groningen, Friesland, Drenthe en de Noordoostpolder)

Parochiebrief 13-10-2023 No. 2023.18

Inhoud:

1. Van de pastoor
2. De Bijbel en de mier
3. Seminariedag – 21 oktober
4. “Fashion for God”
5. Diocesane livestreamvieringen
6. Hoe wij vieren
7. Thuiscollecte
8. Veilige kerk
9. Agenda vieringen
10. Contact

Eerstkomende vieringen

Zondag 15 oktober, 11.00 uur – eucharistieviering; twintigste zondag na Pinksteren, zondag van de koninklijke bruiloft

Zondag 29 oktober, 11.00 uur – eucharistieviering; hoogfeest van Allerheiligen met gedachtenis van de overledenen

1. Van de pastoor

Geef vrede, Heer

Vorige week verbleven Maarten en ik in Rome. Bijna de gehele week een stralend blauwe hemel en een zomerse temperatuur van rond de 30 graden. De dag na onze thuiskomst was de hemel niet alleen bewolkt en was de temperatuur aanzienlijk lager, maar was de wereld ook weer een stuk bewolkter en kouder door de vreselijke moordpartijen in Israël en de spiraal van geweld die daar weer het gevolg van is. Een duurzame oplossing waarbij recht wordt gedaan aan de Israëliërs en de Palestijnen lijkt verder weg dan ooit. Om moedeloos van te worden.

Vorige week 4 oktober was het de feestdag van de H. Franciscus van Assisi (1181-1226). 's Avonds vierden we de eucharistie mee in een Franciscaner kerk in Rome. In die dienst werd op allerlei manieren aandacht gegeven aan het streven van Sint Franciscus om te komen tot gerechtigheid voor de mensen en tot heelheid van de schepping. Hij is ook de schrijver van een gebed om vrede, dat ook in ons kerkboek staat. Een gebed dat we in deze dagen niet genoeg kunnen bidden.

*Maak mij, Heer, tot een bode van uw vrede:
waar haat heerst, laat mij uw liefde brengen,
waar krenking is, vergeving,
waar tweedracht is, verzoening,
waar twijfel is, geloof
waar wanhoop is, hoop,
waar droefheid is, vreugde,
waar duisternis is, uw licht,
Want als wij geven, worden wij rijk,
als wij onszelf vergeten, vinden wij de vrede,
als wij vergeven, krijgen wij vergiffenis,
als wij sterven, verwerven wij de eeuwige opstanding.
Geef vrede, Heer.
Amen.*

Rome, Together en Theresia

Eind september reisden Maarten en ik af naar Rome. We waren afgelopen zomer niet op vakantie geweest en wilden er nog wel even tussen uit. Dat ons reisdoel Rome was werd ons ingegeven door het feit dat die stad in die dagen ook het reisdoel van enkele duizenden jongeren was. Op initiatief van de oecumenische kloostergemeenschap van Taizé had paus Franciscus hen en vertegenwoordigers van diverse kerken uitgenodigd om op 30 september onder het motto *Together* samen op het Sint Pietersplein te bidden voor de toekomst van de kerk. De aanleiding daarvoor was het feit dat op 4 oktober in Rome de rooms-katholieke bisschoppensynode zou worden geopend. De bedoeling van deze synode is dat de rooms-katholieke kerk zich via een synodaal proces ontwikkelt tot een meer luisterende kerk, waarin de stem van alle gedoopten gehoord wordt. Velen zien – hopen op vernieuwing van de kerk - naar de uitkomsten van deze synode uit. Een dergelijke synode is ook van belang voor de hele christenheid. Kan de uitkomst helpen om vorm te geven aan de opdracht van alle christenen van welke kleur of snit dan ook om het evangelie van Jezus Christus gezamenlijk vorm te geven? En dat is hard nodig in een wereld die kreunt en zucht onder geweld en oorlog, de klimaatcrisis en structurele armoede van miljoenen mensen.

Een bijzonder reden voor ons was dat ook aartsbisschop Bernd was uitgenodigd om aan de oecumenische gebedsdienst deel te nemen, een voorbede uit te spreken en samen met andere “kerkleiders” de zegen te geven. In 2023 – driehonderd jaar nadat Cornelis Steenoven, de voorganger van aartsbisschop Bernd, door de toenmalige paus in de ban was gedaan – was het toch wel een bijzonder moment dat de bisschop van Rome en de

aartsbisschop van Utrecht samen op het Sint Pietersplein de zegen zouden geven. Over deze gebedsdienst zal ik hier niet verder uitweiden, lees de verslagen van de jongerenreis op o.a. de website van onze kerk. O ja, de enige Groninger die we op het Pietersplein troffen was Nick Everts, de doopsgezinde predikant van Groningen, die met de jongerengroep was meegekomen, dat laat wel iets zien van het oecumenische karakter van deze bijeenkomst. En dat brengt me erop dat ik toch ook nog kwijt moet dat het wel heel bijzonder was dat onder die vertegenwoordigers van de diverse kerkenfamilies die de zegen gaven niet alleen bisschoppen van katholieke kerken uit oost en west waren, maar ook vertegenwoordigers van o.a. de wereldorganisaties van Pinkstergemeenten en Methodisten. En te midden van al die mannen waren er ook twee vrouwen. Een zo breed en divers gezelschap die echt gezamenlijk vierden had het Sint Pietersplein nog nooit gezien. Een hoopvol teken!

Zoek de paus en aartsbisschop Bernd

De volgende morgen vierden we met een veertigtal Nederlandse jongeren met hun gastgezinnen in een parochiekerk in een Romeinse voorstad de eucharistie. Daar bleek dat er toch nog wel een weg te gaan is. Ondanks de hartverwarmende gastvrijheid en grote vriendelijkheid was de tafel van de Heer – de communie - alleen voor hen die rooms-katholiek waren. Voor de Nederlandse jongeren uit andere kerken was dat een moeilijke en onbegrijpelijke zaak, die voor veel gesprek en emotie had gezorgd. Er is nog een weg te gaan! Wat ben ik dan blij met onze kerk die de eucharistische gastvrijheid niet aan kerkgrenzen bindt.

Op het spoor van Theresia van Avila

De rest van de week hebben Maarten en ik heel wat kerken bezocht. Eén van de hoogtepunten was de kerk van Santa Maria della Vittoria. Die stond bewust op de lijst. In deze kerk bevindt zich het beroemde beeld van Bernini van de extase van de H. Theresia van Avila, de patrones van onze Friese kerngroep en daardoor de mede-patrones van onze Sint Martinusparochie. U zult het wel gemerkt hebben dat sinds de statie Friesland in 2022 als kerngroep een deel van onze parochie is gaan uitmaken, ik ook de naam van Theresia van Avila noem als de naam van Sint Martinus wordt genoemd bij de afsluiting van de voorbeden of in het eucharistisch gebed.

Het beeldt een mystieke ervaring van Theresia uit. Haar zou een engel zijn verschenen, die haar hart doorboort met een gouden pijl en die haar achterlaat “in vuur en vlam door Gods liefde”. Bernini heeft gekozen om het moment vast te leggen waarop de engel zijn pijl heeft teruggetrokken en Theresia in extase achterlaat.

Ik kende het beeld van afbeeldingen. Het beeld heeft in de loop der eeuwen voor verschillende reacties gezorgd (het zou te sensueel zijn), maar ik was echt onder de indruk. De wervelende plooien en het ontbreken van een sokkel geven de indruk dat Theresia de aarde ontstijgt. Haar houding en gezichtsuitdrukking geven totale overgave aan Gods liefde aan. Hier wordt het mystieke moment, het onzichtbare zichtbaar.

Dezelfde mystieke ervaring van Theresia troffen we ook aan op een altaarschilderij in de kerk Santa Maria in Transpontina vlak bij het Vaticaan, een kerk die wordt bediend door karmelieten, de mannelijke tak van de orde van Theresia. Maar deze afbeelding en

– in dezelfde kapel andere afbeeldingen van het leven van Theresia – hadden niet het overdonderende aspect van de beeldengroep van Bernini.

Wat in die kerk wel weer bijzonder was, was de aandacht voor de Friese karmeliet Titus Brandsma. Aandacht werd aan hem niet alleen besteed als martelaar die in 1942 door de Nazi's in Dachau werd vermoord, maar ook als voorvechter van het vrije woord (journalist) en schrijver over het mystieke leven, de omgang met God. Hij zorgde trouwens ook voor een nieuwe vertaling van de werken van Theresia,

15 oktober is de feestdag van de H. Theresia. Omdat het in Groningen geen hoogfeest is, gaat de zondag voor en wordt Theresia “alleen maar” herdacht (in Lekkum vieren we het op 14 oktober echter juist wel). Wij doen dat door het na de communie zingen van een lied uit Taizé waarvan de tekst bestaat uit de beroemde woorden van Theresia *Nada te turbe, nada te espante*, een kernvers uit de gemeenschap van Taizé. De tekst is van Teresia van Avila en de muziek is geschreven door Jacques Berthier. Woorden die juist in deze troostvol en bemoedigend kunnen zijn.

*Nada te turbe,
nada te espante,
quien a Dios tiene,
nada le falta.*

*Nada te turbe,
nada te espante,
solo Dios basta.*

Laat niets je verontrusten,
laat niets je beangstigen:
Wie God heeft ontbreekt niets.
God alleen is genoeg.

Extra collecte: oktober vrede en verzoeningsproject Mozambique

In de maand oktober wordt uw steun gevraagd voor een project van de Missie Sint Paulus ten behoeve van het werk dat de Anglicaanse bisschop Manuel Ernesto van Nampula verzet ten behoeve van vrede en verzoening in Mozambique. Verderop in deze parochiebrief kunt u daar meer over lezen.

Seminariedag 21 oktober

Zoals als de meesten van u wel zullen weten was ik tot aan mijn emeritaat naast pastoor ook als docent kerkgeschiedenis verbonden aan het Oud-Katholiek Seminarie aan de Universiteit Utrecht. Een gepland officieel afscheid moest door de corona-epidemie enkele keren worden uitgesteld. Het zal nu plaats vinden op zaterdag 21 oktober in de Oud-Katholieke parochiekerk van 's-Gravenhage. Hier zal ik het openingscollege van het seminariejaar 2023-2024 houden, dat dan tevens mijn afscheidscollège is. Nadere informatie treft u elders in de parochiebrief. Mocht u nieuwsgierig zijn naar deze kant van het werken van uw pastoor en eens nader kennis willen maken met het reilen en

zeilen van ons seminarie waar de toekomstige pastores worden opgeleid, dan bent u daarbij van harte welkom. Aanmelden is niet nodig.

Najaarsgemeentevergadering: 29 oktober

De najaarsgemeentevergadering van de parochie Groningen zal worden gehouden op zondag 29 oktober na de eucharistieviering. In deze vergadering is het belangrijkste aandachtspunt de agenda van de Synode van onze kerk die op 18 november in Amersfoort zal worden gehouden. Het was even puzzelen om een geschikte datum te vinden, de keuze moest daarbij om diverse redenen vallen op de zondag waarop wij in onze parochie Allerheiligen met de gedachtenis van de overledenen vierden. Misschien niet ideaal, maar van alle mogelijkheden de beste. Parochianen van de kerngroep Friesland zijn hierbij nadrukkelijk uitgenodigd.

Uit de parochie

Na lange tijd kon *Marieke Voogt* uit Hoogeveen begin oktober weer een viering in Groningen meemaken. Zij is dankbaar dat het met haar gezondheid vooruit gaat. *Victor Schmidt* uit Haren, die deze zomer 97 jaar werd, kan sinds enkele maanden de vieringen niet meer bezoeken. Het valt hem zwaar aan huis gebonden te zijn en in zijn mogelijkheden beperkt te zijn. Gelukkig is zijn vriendin Juus een grote en trouwe steun voor hem.

Zaterdag moest *Jan de Vries* uit Assen in het ziekenhuis worden opgenomen. Er volgden een aantal onderzoeken waarvan de uitslag op dit moment nog niet bekend is. Voor Jan en zijn vrouw Berte zijn het spannende dagen.

Hans Vermeulen uit Haulerwijk kampt al langere tijd met zijn gezondheid. Hans en Stennie hopen dat hij zeer binnenkort een oproep voor een operatie krijgt die hem letterlijk en figuurlijk weer meer lucht zal kunnen geven.

Wij bidden voor hen om Gods kracht en helende aanwezigheid.

Zondag 15 oktober

In de eucharistieviering van a.s. zondag zal de *preek* worden verzorgd door *dr. Ari Troost*. Voor een aantal van u is hij geen onbekende. Hij is emeritus-predikant in de Protestantse kerk en toegevoegd wetenschappelijk onderzoeker aan het Oud-Katholiek Seminarie.

Verderop in dit mededelingenblad de uitnodiging om gratis de tentoonstelling "*Fashion for God*" in het Catharijneconvent in Utrecht te bezoeken.

Een hartelijke groet voor u allen,

Wietse van der Velde, pastoor

2. De Bijbel en de mier

Wijsheid wie zal haar vinden? Een vraag die zeker vandaag de dag van levensbelang is. In de maandbrief van het Nederlands Bijbelgenootschap wordt daar aan de hand van het tot Nederlands spreekwoord geworden "Ga, naar de mieren, gij luijaard", gezocht naar een Bijbels antwoord, dat ik u graag wil doorgeven.

'Wijsheid – waar moet je haar zoeken?' De schrijver van Job 28:12 is niet de enige die zich dat in de loop der eeuwen heeft afgevraagd. In Spreuken 6:8 vind je een wel heel origineel antwoord op die vraag:

„Ga naar de mieren, luijaard,
kijk hoe ze werken en word wijs.

Spreuken 6:6-6NBV21

Wat is het precies dat we volgens de Bijbelschrijver kunnen leren van deze kleine insecten?'

De oogstmier: ijverig, zelfstandig en planmatig

Om erachter te komen waarom de mier als voorbeeld kan dienen, moeten we eerst kijken naar wat voor dier de schrijver precies voor ogen had.

De mier in het boek Spreuken is de oogstmier, niet de ons bekende huis-, tuin-en-keukenmier (Spreuken 6:8 en 30:24-25).

Deze mier verzamelt in de oogsttijd graankorrels en andere plantenzaden. Hij sleept die van de akkers, van de dorsvloeren en uit de graanschuren naar zijn nest. Daar stapelt hij de zaden op in soms talloze voorraadkamers. Van tijd tot tijd komen de werksters de korrels ophalen. Die malen ze met hun sterke kaken fijn, zodat ze door klein en groot gegeten kunnen worden. Samen zorgen verzamelaars en werksters ervoor dat de mierenkolonie de winter overleeft. Op een zomerse dag is de oogstmier al gauw zo'n zestien uur per etmaal actief – niet gehaast, maar wel heel constant.

De Bijbelschrijver onthult nog een ander geheim van het succes van oogstmieren: de manier waarop zij georganiseerd zijn. 'Hoewel er onder hen geen leider is, geen aanvoerder, geen koning, halen ze in de zomer voedsel binnen...' (Spreuken 6:7-8). De mieren blijken heel goed in staat om het vele werk dat gedaan moet worden, zelfstandig uit te voeren. Nesten bouwen, voedsel verzamelen, larven voeden, indringers buiten houden: elke mier is daar in principe bij betrokken, weet hoe dat gaat en wat daarvoor nodig is.

Ten slotte blijken mieren in staat om ver vooruit te kijken en planmatig te werk te gaan. Als je in de winter te eten wilt hebben, zul je in de zomer een voedselvoorraad moeten aanleggen. Wie even de moeite neemt en van dichtbij naar de mieren kijkt, zal zich verbazen over de efficiëntie van alle inspanningen. Elke beweging dient een doel. Planmatig werken is de basis voor het succesvol voortbestaan van de mierenkolonie.

Nieuw arbeidsethos? Nee, nieuw inzicht!

Terug naar de les die je volgens de Bijbelschrijver van de mieren kunt leren. Je zou verwachten dat in Spreuken 6:6 de luiaard wordt aangespoord om net als de oogstmier vol ijver aan de slag te gaan en vooral hard door te werken. Of dat leiderschap op de werkvloer overbodig is geworden. Maar dat is voor de Bijbelschrijver veel te kort door de bocht!

Natuurlijk is het de bedoeling dat de luiaard in actie komt, anders vervalt hij tot de bedelstand (Spreuken 6:11). Maar in plaats van een reeks praktische tips te geven, spoort de leraar hem aan om eerst op onderzoek uit te gaan. Het eerste en belangrijkste doel is wijsheid. Door naar de mieren en vervolgens naar zichzelf te kijken, komt de luiaard tot nieuwe inzichten. Hij ontdekt hij hoe zijn inspanningen tot succes kunnen leiden, de luiheid voorbij.

Zelfreflectie, daar gaat het om. En daarbij kan zelfs zo'n minuscuul beestje als de mier helpen, als je maar, net zoals de Bijbelschrijver, bereid bent om er iets van te leren.

Deze blog is geschreven door dr. Jaap van Dorp, Bijbelwetenschapper bij het Nederlands Bijbelgenootschap. Als vertaler werkte hij onder andere mee aan de Nieuwe Bijbelvertaling en de Bijbel in Gewone Taal.

3. SEMINARIEDAG: openingscollege/afscheidscollege docent Van der Velde

Op zaterdag 21 oktober a.s. vindt in 's-Gravenhage de opening van het academische jaar 2023-2024 plaats in de vorm van de Seminariedag.

Iedereen is welkom om deze te bezoeken.

De bijeenkomst zal plaatsvinden op zaterdag 21 oktober 2023, aanvang 14.00 uur, in de Oud-Katholieke parochiekerk van de HH. Augustinus en Jacobus, ingang Juffrouw Idastraat 7.

Centraal op deze Seminariedag staat het vanwege de corona-pandemie uitgestelde afscheid van can. drs. Wietse van der Velde als docent kerkgeschiedenis (1993-2019).

Het *openingscollege* van dit jaar zal het *afscheidscollege* van *Wietse van der Velde* zijn en gaan over een geheim rapport over de toestand van de Oud-Katholieke Kerk in de jaren 1930.

Het afscheid wordt mede gemarkeerd door korte bijdragen van prof. dr. Angela Berlis en dr. Koenraad Ouwens.

Voorts staan een kort jaarverslag van de rector, een bijdrage vanuit de studenten en muzikale intermezzi op het programma.

Na afloop is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten onder het genot van een hapje en een drankje.

Voor de middag is geen aanmelding nodig.

4. Bezoek de tentoonstelling 'Fashion for God'!

U bent van harte uitgenodigd om dit najaar de expositie 'Fashion for God' in Museum Catharijneconvent te bezoeken.

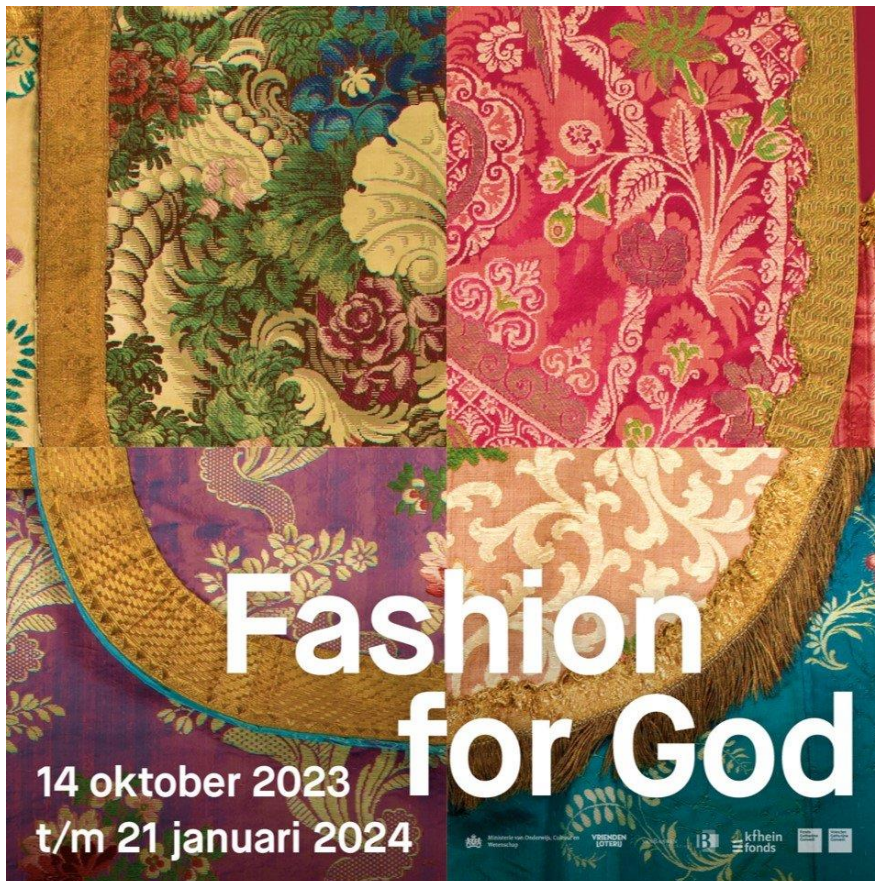
De tentoonstelling is gedurende de hele looptijd – van 14 oktober 2023 tot 21 januari 2024 – voor oud-katholieken gratis toegankelijk.

Over de tentoonstelling

Heeft u zich ooit afgevraagd waarom wij oud-katholieken roze koorkappen gebruiken of wat de oorsprong is van onze felkleurige kerkgewaden? 'Fashion for God' geeft er antwoord op.

Aan de basis van de tentoonstelling staat het promotieonderzoek van onze conservator oud-katholiek erfgoed Richard de Beer. Hij verdiepte zich in de fascinerende geschiedenis van de Nederlandse schuilkerken begin zeventiende eeuw en ontdekte hoe dure baljurken in kerkelijke gewaden veranderden en hoe liefde voor God en mode bij elkaar kwamen.

Aanmelden

Wilt u de tentoonstelling gratis bezoeken dan dient u zich via onderstaande link aan te melden.

[Klik hier om u aan te melden!](#)

We hopen op een prachtige expositie en danken Museum Catharijneconvent voor de gastvrijheid!

5. Diocesane livestreamvieringen

Iedere zondag en op de belangrijkste feestdagen wordt voor het aartsbisdom Utrecht een livestreamuitzending om 10.00 uur vanuit de kathedrale kerk te Utrecht verzorgd. Op de landelijke website van de OKKN www.OKKN.nl kunt u de link aanklikken.

6. Hoe wij vieren

In juni 2022 zijn alle coronamaatregelen die het kerkelijk leven beperkten vervallen.

In de gemeentevergadering op 18 juni hebben we over manier van vieren in onze parochie het volgende afgesproken:

1. Bij het uitwisselen van de vredegroet kan men elkaar met het geven van een hand, een hoofdknik of een lichte buiging “vrede” wensen.
2. De heilige communie wordt in een kring onder twee gedaanten uitgereikt. De hostie wordt door de priester uitgereikt. De kelk wordt door een assistent vastgehouden; men kan uit de kelk drinken of de hostie in de wijn dopen.

Wietse van der Velde, pastoor

7. De ‘thuiscollecte’

U kent allemaal dit zinnetje uit de afkondigingen: *“De collecte tijdens het offertorium is bestemd voor het mogelijk maken van onze vieringen”*... Onze vieringen zijn gelukkig hervat, maar nog niet iedereen durft het aan naar de kerk te komen of men is om andere redenen verhinderd de viering bij te wonen. En toch gaan de kosten gewoon door. Het Bisschoppelijk Bureau herinnerde ons, juist vanwege die doorgaande kosten, de inkomsten uit de thuiscollecten daarom niet te vergeten. Terecht natuurlijk. Verschillende parochies hebben verschillende oplossingen. Wij stellen voor om het simpel te houden. En dat is dat u gewoon af en toe een bedrag overmaakt op de bekende bankrekening van de kerk.

Rekeningnummer van de parochie is:

NL12INGB0003941884 t.n.v. Oud-Katholieke parochie v.d. H. Martinus te Groningen,
onder vermelding van ‘thuiscollecte’.

Dan weet Christa wat de bestemming is. (Bijkomend voordeel van overmaken is ook nog dat het daarmee aftrekbaar is van de belastingen).

8. Veilige kerk

De OKKN hanteert een actief beleid om een veilige kerk te waarborgen. Alle informatie hierover is te vinden op de website: <https://oudkatholiek.nl/organisatie/veilige-kerk/>

11. Agenda vieringen en overige activiteiten

Vieringen in Groningen, parochiekerk van de H. Martinus, Witte de Withstraat 2:

vieringen iedere 1^e, 3^e en 5^e zondag van de maand om 11.00 uur.

Voor de vieringen met *Kerst, de Goede Week en Pasen* en eventuele andere bijzondere vieringen: zie de agenda in de parochiebrieven voorafgaande aan die dagen.

zondag 15 oktober – eucharistieviering

zondag 30 oktober – eucharistieviering (Allerheiligen met gedachtenis van alle overledenen)

Vieringen Grace Church (van de Anglicaanse gemeenschap):

iedere 2^e en 4^e zondag van de maand om 10.30 uur in onze kerk.

Eucharistievieringen Friesland, Caeciliakerk, Tsjerkepaed 26, 9081 AT Lekkum.

Iedere eerste zaterdag van de maand om 19.00 uur

9. Contact

Oud-Katholieke parochie van St. Martinus te Groningen

deservitor (waarnemend *pastoor*):

can. drs. Wietse van der Velde,

Jan R. Stuustraat F8,

9663 SE Nieuwe Pekela

tel. 0597 221080/06 481 99 493

secretaris

mevr. Renée Lokman

mail: secretaris@groningen.okkn.nl

contactpersoon Friesland:

dhr. Pieter van Hes

mail: ptvhes@xs4all.nl

